

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11CoCsp/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123202762
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šišková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4123202762.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šiškovej a členov senátu JUDr. Dariny Vargovej a Mgr. Mareka Janigloša, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. XXX, D. E., zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, Majerníkova 3/A, Bratislava, IČO: 42 185 190, o zaplatenie 850,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8Csp/35/2023-146 zo dňa 25. 08. 2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti (výrok I.) a v napadnutej časti vo výroku o trovách konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobca má voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ďalej len súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 550,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.)

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, že spotrebiteľský charakter vzťahu medzi žalobcom a žalovaným bol preukázaný v konaní 17C/102/2015. Súd nárok žalobcu považoval za dôvodný s odkazom na judikatúru (uznesenie NS SR 6Cdo/127/2017), v ktorom sa konštatuje, že účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Základným zákonným predpokladom uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa a úspešné uplatnenie tohto porušenia na súde.

3. V prejednávanej veci mal súd prvej inštancie za nepochybne preukázané, že v pôvodnom konaní sp. zn. 17C/102/2015 bolo zistené porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa z dôvodu porušenia zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z., na základe čoho bolo žalobcovi súdom priznané plnenie titulom bezdôvodného obohatenia, a preto je naplnený vyššie uvedený zákonný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadosťučinenie, a to úspešné uplatnenie porušených práv žalobcu na súde vyplývajúcich z osobitných noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov. Žiadna iná skutočnosť nemá pre vznik nároku význam a zákon iné osobitné podmienky nevyžaduje. Tvrdenie žalovaného, že priznanie nároku žalobcovi by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak, nemá žiadnu oporu v zákone. Rovnako ani požiadavka žalovaného, aby súd prihliadal na konanie žalobcu v rámci kontraktáčného procesu (vyhlásenie žalobcu o tom, že súhlasí s obsahom zmluvy, že sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami; skutočnosť, že sám žalobca žiadal o úver; ľahostajné konanie žalobcu), nie je dôvodná. Tieto skutočnosti boli predmetom právoplatne skončeného konania (o vydanie bezdôvodného obohatenia). Zároveň uvedené skutočnosti v žiadnom prípade neospravedlňujú to, že žalovaný ako veriteľ porušil zákonom uložené povinnosti pri poskytovaní úveru. Žalovaný sa snažil podoprieť svoje tvrdenia rozhodnutiami a odkazmi na komentáre, ktoré sú však nesúvisiace, zjavne sa týkajú iného právneho inštitútu (komentáre k českému obchodnému zákonníku) a na daný skutkový stav ich nie je možné použiť. Záverom súd dodal, že otázka vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola opakovane riešená všeobecnými súdmi, na čo poukazoval aj žalobca vo svojich vyjadreniach, odkazmi na rôzne súdne konania (súd uvádza príklad z rozhodnutia z nedávneho obdobia – rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/52/2021 zo dňa 24. 08. 2022, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoCsp/21/2022 zo dňa 24. 08. 2022, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoCsp/58/2022 zo dňa 28. 02. 2023).

4. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, v prejednávanej veci súd prvej inštancie v súvislosti s výškou finančného zadosťučinenia prihliadol na skutočnosť, že žalobca ako spotrebiteľ musel vyvinúť aktívne úsilie, aby sa bránil voči nezákonnému postupu žalovaného, a to opakovane. Voči nezákonne uplatňovaným zrážkam zo mzdy bol žalobca nútený podať návrh na vydanie predbežného opatrenia a následne žiadať o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Zo žiadosti o zrážkach zo mzdy vyplýva, že žalovaný ako veriteľ žiadal o vykonanie zrážok až do sumy 2.012,72 eura (pri poskytnutom úvere 600,- eur a sume 1.176,- eur, ktorú sa žalobca zaviazal vrátiť – táto navyše nebola opodstatnená z dôvodu vyhlásenia úveru za bezúročný a bez poplatkov), teda bez zásahu vo forme neodkladného opatrenia by boli majetkové práva žalobcu neoprávnene zasiahnuté v nepomerne veľkej výške. Súd poznamenáva, že zrážky zo mzdy sa realizovali na zmenkovú sumu, t. j. žalobca vystavil vlastnú zmenku, pričom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy bolo zabezpečenie spotrebiteľského úveru zmenkou zakázané (§ 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), nehovoriac o výške zmenkového úroku 0,25 % denne. V konaní pod sp. zn. 17C/102/2015 bola dohoda o zrážkach zo mzdy určená za neplatnú, rovnako bolo konštatované porušenie povinnosti žalovaného ako veriteľa uviesť v zmluve obligatórne náležitosti zmluvy, čoho dôsledkom bola bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a povinnosť žalovaného vydať prijaté bezdôvodné obohatenie vo výške 870,- eur. Objektívny zásah do práv žalobcu tak bol preukázaný. Ani po priznaní bezdôvodného obohatenia žalobcovi sa žalovaný nesprával poctivo, nesplnil súdom uloženú povinnosť a žalobca musel svoj nárok uplatniť v exekučnom konaní (vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní, ktoré nebolo žalovaným popreté). Subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu je tak nepochybne preukázaný. Je zrejmé, že v danom prípade ujma nielen hrozila, ale aj nastala, a to tak v majetkovej sfére žalobcu (bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného), ako aj v nemajetkovej sfére, keď žalobca musel aktívne brániť svoje práva na súde.

5. Vo vzťahu k výške zadosťučinenia uviedol, že nie je možné prihliadať na skutočnosť, že sám žalobca žiadal žalovaného o úver, ako to tvrdí žalovaný. Ide o štandardný vzťah záujemcu o úver a osoby poskytujúcej úver. Naopak, žalovanému možno pričítať nesplnenie zákonných povinností vo vzťahu k obsahovým náležitostiam zmluvy o úvere, resp. použitia neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením žalovaného o duplícite požadovaných finančných plnení, keď obe plnenia (bezdôvodné obohatenie a primerané finančné zadosťučinenie) majú rôzny právny základ a iné podmienky na ich priznanie, t. j. ide o rozličné právne nároky, aj keď čiastočne na rovnakom skutkovom základe, čo však zákon nevyklučuje, ale v podstate predpokladá. Prijatím argumentu žalovaného by tak v prípade priznaného nároku na bezdôvodné obohatenie prakticky nemohlo dôjsť k priznaniu finančného zadosťučinenia, čím by sa stratil význam danej právnej normy.

6. Za hraničný bod výšky zadosťučinenia možno považovať reálne vzniknutú majetkovú ujmu, a to je súdom priznanú výšku bezdôvodného obohatenia 870,- eur. Sám žalobca si uplatnil finančné zadosťučinenie vo výške 850,- eur. Súd prvej inštancie nezastal názor, že suma finančného zadosťučinenia by mala automaticky kopírovať sumu priznaného bezdôvodného obohatenia, táto hodnota je akýmsi limitom, v rámci ktorého súd uvažuje o výške náhrady, prihliadnuc na jednotlivé okolnosti prípadu. Zohľadniac zásah žalovaného do práv žalobcu skutkovo popísaný v konaní pod sp. zn. 17C/102/2015, vykonávanie zrážok zo mzdy a hrozbu majetkovej ujmy, ktorá tým žalobcovi hrozila, nutnosť aktívnej obrany zo strany žalobcu vo viacerých súdnych konaniach, postoj oboch strán sporu popísaný vyššie, dospel súd prvej inštancie k záveru, že pre adekvátnu satisfakciu žalobcu je primeraná výška finančného zadosťučinenia minimálne nad polovicu hodnoty bezdôvodného obohatenia. Súd preto priznal žalobcovi sumu 550,- eur (cca 65 % hodnoty bezdôvodného obohatenia).

7. Súd pri určení sumy zadosťučinenia neprihliadol na infláciu, tak ako žiadal žalobca. V prvom rade, nemá podľa názoru súdu, primerané finančné zadosťučinenie kompenzovať sumu, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil, túto funkciu má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý si žalobca uplatnil v predchádzajúcom konaní. Súd prihliadol na rôzne okolnosti, ktoré ovplyvňujú výšku finančného zadosťučinenia a dbal na to, aby priznaná suma spĺňala satisfakčnú funkciu vo vzťahu k spotrebiteľovi, čo priznaná suma 550,- eur, podľa názoru súdu prvej inštancie spĺňa.

8. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný včas odvolanie a uviedol, že neuznáva žalobcom uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu, ani čo do výšky. Mal za to, že žalobcovi finančné zadosťučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobcovi nevznikla. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že ako môže byť poskytnutá dlžníkovi právna ochrana, keď sám je ten, kto ako prvý porušil svoje povinnosti, nakoľko si neplnil záväzky, ku ktorým pristúpil. Poukázal na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej v texte len ako „ZoS“ v príslušnom gramatickom tvare) druhá veta, ktoré citoval. Predmetné ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške, je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia.

10. Na právny vzťah, ktorý vznikol na základe zmluvy, sa aplikujú ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) ako predpisu lex generalis vo vzťahu k Zákonu o ochrane spotrebiteľa ako predpisu lex specialis. Z uvedeného vyplýva, že na právnu úpravu nemajetkovej ujmy spotrebiteľa, zakotvenú inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia sa primerane vzťahujú ustanovenia náhrady ujmy podľa Občianskeho zákonníka. Z uvedeného potom vyplýva, že v prípade, ak osobitný právny predpis, ktorým je Zákon o ochrane spotrebiteľa neupravuje výšku finančného zadosťučinenia, v prípade vzniku nemajetkovej ujmy, súd je povinný aplikovať ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný mal za to, že konajúci súd je povinný na skutkový prípad aplikovať ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný odmietol vyjadrenia žalobcu, ktoré majú evokovať stav, že spôsobil svojím konaním žalobcovi nemajetkovú ujmu, a preto pri posudzovaní svojho konania žiadal dôslednú aplikáciu relevantných vnútroštátnych, európskych predpisov. V Zákone o ochrane spotrebiteľa je, okrem iného, upravený zákaz nekalých obchodných praktík podnikateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. 05. 2005 o nekalých obchodných praktíkách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a

nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (ďalej len „Smernica“). Podľa ods. 7 Smernice, posledná veta: „Pri uplatňovaní tejto smernice, najmä všeobecných ustanovení, je potrebné brať plne do úvahy okolnosti jednotlivého prípadu.“ Podľa ods. 18 Smernice, druhá veta: „V súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov, ako ho vykladal Súdny dvor, obsahuje však i ustanovenia zamerané na zabránenie zneužívania spotrebiteľov, ktorých vlastnosti ich robia obzvlášť zraniteľnými voči nekalým obchodným praktikám. Pojem priemerného spotrebiteľa sa pritom nezakladá na štatistickom zistení. Vnútroštátne súdy a orgány budú musieť sami na základe vlastnej úvahy určiť, so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora, typickú reakciu priemerného spotrebiteľa v danom prípade.“ Podľa čl. 2 písm. h) Smernice: „Odborná starostlivosť je úroveň špeciálnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od obchodníka pri jeho konaní voči spotrebiteľom, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi a/alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňujúcej sa v oblasti obchodníckej činnosti;“

11. Žalovaný mal za to, že pri rozhodovaní o nároku žalobcu je za účelom zabezpečenia spravodlivosti potrebné prihliadať na osobitné okolnosti prípadu. Požiadala príslušný súd, aby pri posudzovaní žalobcom uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu žalobcu a žalovaného a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie žalobcu, ktorý sa domáha vydania finančného zadostučinenia napriek tomu, že sám konal v rámci kontraktačného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy o úvere, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Žalobca svojim podpisom na zmluve ďalej prehlásil, že si zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/343/2013, z ktorého citoval. Žalobca svoju vôľu potvrdil svojim podpisom na zmluvách. Skutočnosť, že žalobca dodatočne usúdil, že zmluvy sú pre neho subjektívne nevýhodné, ešte nezakladá absolútnu neplatnosť právneho úkonu a nemožno ju kvalifikovať ako nedostatok vážnosti vôle. Žalovaný má za to, že uzavretie zmlúv nemalo v žiadnom prípade za následok nezákonné postihnutie jeho majetku a vlastníctva. Žalobca si bol vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv a preto dobrovoľne uhradil všetky splátky. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Niet pochyb o tom, že žalobca je priemerným spotrebiteľom. Súdny dvor Európskej únie zadefinoval priemerného spotrebiteľa ako „v rozumnej miere pozorného a opatrného, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov“ (z Rozsudku SDEÚ zo dňa 16.07.1998, sp. zn.: Gut Springenheide GmbH, F. D. v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt –Amt für Lebensmittelüberwachung). V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie bola táto definícia prenesená aj do sekundárneho práva Európskej únie, konkrétne do Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005, kde v bode 18. preambuly je stanovené, že „v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov“. V dôsledku uvedenej definície nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobcu, ktorý bol pri uzavieraní zmluvy dobre informovaný, avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu priznaním finančného zadostučinenia.

12. Žalovaný mal za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadostučinenia. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo - právneho vzťahu medzi ním a žalovaným. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca ani nijakým spôsobom netvrdil a nepreukázal, že si žalovaný nesplnil svoju poučovaciu povinnosť voči žalobcovi. Žalobca v konaní nepreukázal ani nevysvetlil, v čom má primeranosť finančného zadostučinenia spočívať. Musia byť zohľadnené všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, teda, či v tomto prípade žalobca utrpel nejakú morálnu ujmu, prípadne v akom rozsahu.

13. Ďalej žalovaný v podanom odvolaní poukázal na čl. 5 CSP „Zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu.“ Uvedené ustanovenie priznávajúce primerané finančné zadostučinenie je potrebné interpretovať s prihliadnutím na účel zákona a všeobecné princípy súkromného práva.

Predpoklady priznania finančného zadostučinenia sú, podľa žalovaného, nasledujúce:

- porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoS a osobitnými predpismi,

- úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti,
- primeranosť zadosťučinenia,
- zodpovedná osoba,
- nemajetková ujma.

Všetky vyššie uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, t. j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. V zákone nie je bližšie konkretizované podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Účelom predmetného ustanovenia je často deklarovaná generálna prevencia, ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo – právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa (v danom prípade žalovaný) žalobcu nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo – právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma sa do popredia dostáva kompenzačná funkcia (restitutio in integrum), t. j. navrátenia do predošlého stavu. Žalobca považuje finančné zadosťučinenie priznané žalobcovi vo výške 700,- eur eur (pozn. súdu: správne má byť 550,- eur) za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobcu. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé.

14. V závere svojho podania (odvolania) poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Odo/652/2001 zo dňa 18. 09. 2002, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 a sp. zn. 32 Cdo 139/2008 zo dňa 29. 04. 2008. Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal k odvolaniu vyjadrenie v podaní zo dňa 25. 10. 2023. Uviedol, že samotné odvolanie žalovaného prakticky kopíruje procesnú obranu žalovaného obsiahnutú v jeho jednotlivých predchádzajúcich písomných podaniach, ktorými napáda, že žalovaný v priebehu konania nepreukázal existenciu žiadnej ujmy, ku vzniku ktorej by došlo nepoctivým konaním zo strany žalovaného. Vzhľadom na to, že ide prakticky o identickú právnu argumentáciu, akú žalovaný uviedol vo svojich predchádzajúcich písomných podaniach, žalobca rovnako odkazuje na svoje predchádzajúce podania, v ktorých sa uvedenou problematikou podrobne zaoberal a vysvetlil, prečo jednotlivé argumenty žalovaného nie je možné uznať za správne. Argumentáciou žalovaného v podanom odvolaní je potrebné považovať za zavádzajúcu a nezohľadňujúcu aktuálnu právnu úpravu ani rozhodovacia prax v obdobných konaniach o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žiaden právny predpis nikde nedefinuje ako podmienku vzniku nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie skutočnosť deklarovanú žalovaným, a to tú, že „porušenie práva nie je už možné napraviť inak“. Uvedené si žalovaný buď iba domyslel alebo prebral z právneho ustanovenia, ktoré nie je možné aplikovať a ktoré upravuje odlišný nárok z iného záväzkového vzťahu. Tvrdenia žalovaného sú v priamom rozpore s ustanovením § 3 ods. 5/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko v zmysle tam stanovených podmienok, sa na vznik takého práva explicitne vyžaduje jedine úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti na súde, ktoré predchádza vzniku práva na primerané finančné zadosťučinenie, pričom pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napríklad nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, zruší rozhodcovský rozsudok, určí neprijateľnú zmluvnú podmienku a pod. Súd konajúci vo veci samej deklaroval porušenie žalobcovho práva žalovaným a v merite veci rozhodol o jeho ochrane spôsobom vyplývajúcim z právnych noriem, najmä z príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Predmetné rozhodnutie teda nepredstavovalo sankciu pre žalovaného, ale bolo nájdením práva - uvedením (spotrebiteľského) vzťahu do právneho súladu.

16. Zo strany spotrebiteľa právo na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva zo splnenia všetkých podmienok na priznanie žalobou požadovaného nároku zo strany súdu v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorými sú:

1. žalobca musí mať postavenie spotrebiteľa,
2. zo strany porušiteľa došlo k porušeniu práva alebo povinnosti zo zákona o ochrane spotrebiteľa alebo z osobitných predpisov na ochranu spotrebiteľa,
3. spotrebiteľ musel porušenie práva alebo povinnosti úspešne uplatniť na súde,
4. právo na primerané finančné zadosťučinenie mu prináleží od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá.

17. Žalovaný doposiaľ nepreukázal žiadnu okolnosť, ktorá by svedčala o ľahostajnom prístupe žalobcu. Uzatváranie obdobných zmlúv nie je žiadnym hriechom, a to navyše ani ak ide o opakované konanie. Naopak ľahostajný prístup k uzatváraniu obdobných úverových zmlúv je možné pozorovať na strane žalovaného, ktorý s mnohými klientmi uzatvára opakovane väčšie množstvo takýchto zmlúv (ktoré možno označiť takmer až za „úžernícke“), a to aj napriek tomu, že má vedomosť o ich zníženej schopnosti splácať poskytnuté úvery, čím priamo porušuje svoje povinnosti v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

18. Pokiaľ ide o samotnú výšku priznaného nároku, skúmanie primeranosti alebo neprimeranosti nároku na primerané finančné zadosťučinenie je dané výlučne do kompetencie súdu, kde vyjadrenia strán majú už len podporný charakter. Je tomu tak preto, lebo k samotnej výške primeraného finančného zadosťučinenia zákon nestanovuje žiadne osobitné kritériá, teda jediným kritériom pre jej posúdenie je primeranosť. Vo vzťahu k výške primeraného finančného zadosťučinenia a potrebe jej preukazovania poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Trnava zo dňa 19. 10. 2020, vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 23CoCsp/36/2020, z ktorého citoval. Aj na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. 01. 2019, vydaného pod sp. zn. 6Cdo/127/2017, kritériom pre jej stanovenie môže byť napríklad výška bezdôvodného obohatenia veriteľa na úkor spotrebiteľa alebo výška sumy, o ktorú sa chcel obohatiť veriteľ na úkor spotrebiteľa. Je treba podotknúť, že vo veci konajúci súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume predstavujúcej len zlomok oproti sume, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu a o ktorú sa prostredníctvom zrážok zo mzdy ešte snažil obohatiť na úkor žalobcu. Vo veci konajúci súd priznal žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie len vo výške 550,- eur, pričom táto suma nepredstavuje ani výšku sumy, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu, pričom k ďalšiemu bezdôvodnému obohateniu by došlo, ak by sa žalobca nedomáhal svojich práv na súde. V tejto súvislosti poukázal na niektoré rozhodnutia, v ktorých súdy spotrebiteľom za obdobných okolností priznávali ďaleko vyššiu hodnotu primeraného finančného zadosťučinenia, akú si podanou žalobou uplatnil žalobca, v niektorých prípadoch dokonca totožnú so samotnou výškou bezdôvodného obohatenia, či výškou sumy o ktorú sa neoprávnene veriteľ snažil obohatiť na úkor spotrebiteľa (teda 100 % toho, o čo sa veriteľ na úkor spotrebiteľa obohatil alebo snažil obohatiť), napríklad v rozhodnutiach Krajského súdu Prešov vydaných v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/53/2016, pod sp. zn.: 6Co/104/2017, pod sp. zn. 7Co/23/2017, pod sp. zn. 19Co/30/2018, pod sp. zn. 7Co/49/2018 a pod sp. zn. 21Co/31/2018.

19. V súvislosti príslušnou rozhodovacou praxou všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktoré v rámci svojej činnosti už opakovane posudzovali predmetné právne otázky ďalej žalobca vo svojom vyjadrení poukázal na to, že jedným z atribútov civilného sporového konania a právneho štátu je zásada právnej istoty, čo vyjadruje, že strana konania môže očakávať, že jej spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. V zmysle uvedeného žalobca poukazuje na aktuálne znenie čl. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktoré citoval. V rámci rozhodovania to konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 5ECdo/192/2014, z ktorého tiež citoval. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v napádanom rozsahu ako vecne správne a priznal žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

20. Žalovaný v podaní doručenom súdu prvej inštancie 23. 11. 2023 k vyjadreniu žalobcu uviedol, že trvá na svojich predošlých vyjadreniach. Uviedol, že priznanie finančného zadosťučinenia nie je adekvátne okolnostiam, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti a považuje ho za neprimerané.

21. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

22. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy 850,- eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia, čo odôvodnil tým, že žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver, pričom spolu so zmluvou mu dal na podpis dohodu o zrážkach zo mzdy. Žalobca uviedol, že sa musel domáhať ochrany svojich práv a podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na zdržanie sa vykonávania zrážok zo mzdy, pričom súd jeho návrhu vyhovel. Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 17C/102/2015-122 zo dňa 20. 03. 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/9/2022-191 zo dňa 20. 10. 2022 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov je neplatná a zaviazal žalovaného k zaplata sumy 870,- eur s príslušenstvom žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 550,- eur ako primerané finančné zadosťučinenie do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol, žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V dôsledku odvolania zo strany žalovaného je predmetom preskúmania odvolacím súdom vyhovujúci výrok napadnutého rozsudku a výrok o trovách konania. Výrok o zamietnutí nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia je už právoplatný.

23. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

24. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia zák. čl. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

25. V posudzovanej veci súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, priznaním primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 550,- eur, na základe správnych skutkových záverov a následného právneho posúdenia veci.

26. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

27. Odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie z pohľadu skutočností podstatných pre rozhodnutie veci v napadnutom vyhovujúcom výroku riadne zistil skutkový stav veci a vec v tejto časti aj správne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v tomto napadnutom výroku sa stotožňuje, na tieto v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je v danej veci rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie sa zaoberal

námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Na potvrdenie záverov súdu prvej inštancie, k dôvodom odvolania žalovaného odvolací súd dodáva nasledovné.

28. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu Občiansky zákonník vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

29. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

30. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

31. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10. 06. 2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

32. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde, vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

33. Vo veci pod sp. zn. 17C/102/2015 Okresného súdu Nitra sa žalobca domáhal určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov č. 601600074 zo dňa 27. 01. 2012 je neplatná, určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov a žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu so výške 674,- eur s príslušenstvom. V predmetnej veci súd na základe návrhu žalobcu nariadil neodkladné opatrenie, a to uznesením č. k. 17C/102/2015 – 14 zo dňa 23. 03. 2015, ktorý uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážkach zo mzdy žalobcu vyplývajúce z dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov č. 601600074, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 27. 01. 2012. Uvedené uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia bolo v dôsledku odvolania podaného žalovaným potvrdené uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/930/2015 – 56 zo dňa 14. 10.

2015. Ďalším uznesením súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby tak, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 27. 01. 2012 je neplatná a žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 966,- eur s prísľušenstvom. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že určil dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov za neplatnú (výrok I.), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 870,- eur s prísľušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol. Odvolací súd – Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 8Co/9/2022-191 zo dňa 20. 10. 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich výrokoch (výroky I. a II.) a v zamietajúcej časti a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania vec zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok tak nadobudol právoplatnosť dňa 14. 11. 2022. Právoplatným ukončením konania vo veci pod sp. zn. 17C/102/2015 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

34. Súd prvej inštancie sa zaoberal uplatnenou výškou finančného zadosťučinenia. Vychádzal z okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu a z ujmy, ktorá vznikla, resp. hrozila žalobcovi, aj keď vznik ujmy nie je podmienkou na primerané finančné zadosťučinenie. Okolnosti, špecifikácia a rozsah porušenia práv žalobcu vyplýva z rozsudku Okresného súdu Nitra, č. k. 17C/102/2015- 122 zo dňa 20. 03. 2018 a jeho odôvodnenia. Z hmotnoprávneho hľadiska, ako podmienky priznania nároku na primerané finančné zadosťučinenie je potrebné vychádzať z uvedeného rozsudku, ktorý tvorí právny základ pre priznanie predmetného nároku. Okolnosti porušenia právnej úpravy ako spotrebiteľa a ich rozsah boli ustálené v základnom konaní a týmto je súd viazaný. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Nitra v konaní pod sp. zn. 17C/102/2015 vyplýva, že v posudzovanej úverovej zmluve absentoval celý rad zákonných náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy.

35. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že žalovaný ako profesionálny subjekt má v predmete činnosti poskytovania úverov a teda jeho povinnosti bolo poznať a dodržiavať právne predpisy týkajúce sa poskytovania úverov. Žalobca ako spotrebiteľ musel sám v ním vyvolanom súdnom konaní proti profesionálovi preukazovať porušenie svojich spotrebiteľských práv. Priznané finančné zadosťučinenie je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel žalobca v dôsledku konania žalovaného trpieť a je sankcionovať žalovaného, ??ktorý pri uzatváraní zmluvy so žalobcom konal závadne. S prihliadnutím na konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17C/102/2015, v ktorom žalovaný spochybňoval podanú žalobu, bol žalobca dlhodobo neodôvodnene vystavený stavu právnej neistoty a až do právoplatného skončenia uvedeného konania. Tento stav vyvolal žalovaný, ??ktorý naformuloval zmluvu o úvere, ktorá obsahovala neprijateľnú zmluvnú zmluvu a neobsahovala povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoCsp/6/2021 zo dňa 29. 04. 2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/18/2021 zo dňa 16. 12. 2021).

36. V dôsledku tohto konania žalovaného žalobca nielenže bol vystavený hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bol nútený chrániť svoje práva súdnou cestou. Je zrejmé, že súdne konanie je stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov protistrany, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobca nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoCsp/6/2021 zo dňa 29. 04. 2021).

37. Je teda bez právneho významu, či žalobcovi vznikla majetková, resp. nemajetková ujma alebo škoda, ktorá vychádza z nároku na finančné zadosťučinenie. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, preto postačuje iba úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade preukázané bolo. Právne zastúpený žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17C/102/2015 úspešne uplatnil porušenie svojich práv spotrebiteľov, keď súd rozhodol o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov) a vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 870,- eur a dospel k záveru, že predmetná úverová zmluva je pre absenciu zákonných náležitostí podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách bezúročná a bez poplatkov, čo samo o sebe postačuje na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Objektívnym kritériom

pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je predovšetkým výška škodlivého následku vyjadrená v peniazoch, ktorá mohla byť spotrebiteľovi spôsobená porušením spotrebiteľského práva.

38. Priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia musí byť primeraná, aby splnila satisfakčnú, výchovnú a odstrašujúcu funkciu tohto právneho inštitútu. V konkrétnom prípade sa môže výška primeraného finančného zadosťučinenia rovnať aj majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľov hrozila. V tomto konaní finančné zadosťučinenie žiadal žalobca vo výške 850,- eur, čo vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný od žalobcu prijal splnenie zmluvných podmienok, je primerané, aby splnilo odradzujúcu a uspokojujúcu funkciu vo vzťahu k profesionálom, ktorí sa zaoberajú poskytovaním spotrebiteľských úverov. Finančné zadosťučinenie pri tomto úspechu žalobca vyjadril sumou 850,- eur, súd prvej inštancie mu priznal nárok na finančné zadosťučinenie v sume 550,- eur, ktorú súd považuje za primeranú vzhľadom na závažnosť uvedenej zmluvnej podmienky, ktorú súd prvej inštancie považoval za neplatnú v konaní pod sp. zn. 17C/102/2015 (určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 27. 01. 2012 je neplatná).

39. Vo vzťahu k námietkam produkovaným žalovaným v podanom odvolaní odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v uznesení z 30. januára 2019, sp. zn. 6Cdo/127/2017, v ktorom sa najvyšší súd v rámci podaného dovolania zaoberal (aj) právnou otázkou, či možno priznať primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. bez toho, aby bola v konaní preukázaná existencia a výška vzniknutej ujmy. Vo svojich nosných záveroch v tejto súvislosti uviedol: "Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z.z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia ... Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Odvolací súd v tejto časti žaloby správne vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje ... Vo vzťahu k tejto otázke možno uzavrieť, že v prípade žaloby spotrebiteľa o primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľ v tomto konaní preukazoval existenciu a výšku vzniknutej ujmy."

40. Napriek neplatnej dohode o zrážkach zo mzdy, žalovaný túto dohodu použil a požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie odporujúce dobrým mravom. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, že vystavenie takémuto nebezpečenstvu nezákonného krátenia mzdy žalobcu formou

zrážok bez právneho titulu a vynaloženie úsilia žalobcu na zabránenie uvedenému je hodné žalovaného peňažného zadosťučinenia.

41. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 550,- eur, tak ako to určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, uvedenom v bodoch 18. - 21. napadnutého rozsudku, v ktorých bodoch súd prvej inštancie vyčerpávajúcim spôsobom uviedol svoju úvahu o výške priznaného nároku popisáním okolností, ktoré boli podkladom pre priznanie finančného zadosťučinenia žalobcu a jeho výšku.

42. Vzhľadom na obsah odvolania, kde žalovaný citoval rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorými odôvodňuje svoj návrh na zamietnutie žaloby, odvolací súd uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (2 Cdo 56/2017, 6 Cdo 79/2017, 3 Cdo 165/2018, 4 Cdo 7/2018). So zreteľom na uvedené, argumentácia žalobcov s poukazom na českú judikatúru, je právne irelevantná.

43. Podľa ustálenej judikatúry (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/145/2011) súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ako i odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. V posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nemožno považovať za svojvoľné, či zjavne neodôvodnené, keďže zrozumiteľne poskytuje odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

44. Ak sa odvolací súd v odôvodnení tohto jeho rozsudku nezaoberal konkrétnou námietkou sporovej strany, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie v danej veci za rozhodujúce (F. D. c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; B. G. c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; H. c. Grécko z 29. mája 1997; B. c. Francúzsko z 19. februára 1998).

45. Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek strany, ktorá je nespokojná s právnymi závermi, tým nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo účastníka konania (strany), aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania (strana) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

46. Odvolací súd nezistil, že by prvoinštančný súd porušil zásady vyplývajúce z ust. § 191 CSP v súvislosti s hodnotením dôkazov, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pričom svoje skutkové zistenia správne subsumoval pod aplikovaný právny predpis a daný právny vzťah správne právne posúdil. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite, podrobne a logicky odôvodnil, odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nároku a obranou proti takému uplatneniu.

47. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

48. Odvolací súd riadiaci sa uvedenými úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil, čo sa týkalo aj vecne správneho (konkrétnymi odvolacími námietkami nespochybneného) rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania.

49. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, a keďže žalobca mal v odvolacom konaní plný úspech, odvolací súd priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

50. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).